

Til
Allmennlegeforeningen
Leger i samfunnsmedisinsk arbeid
Yngre legers forening
Norsk forening for allmenntmedisin,
Norsk barnelegeforening
Norsk barne- og ungdomspsykiatrisk forening
Norsk gynekologisk forening
Norsk forening for infeksjonsmedisin
Norsk psykiatrisk forening
Norsk forening for rus- og avhengighetsmedisin
Norsk samfunnsmedisinsk forening
Norsk forening for palliativ medisin

Deres ref.: 26/1840

Vår ref.: HSAK202600633

Dato: 28-05-2026

Høring - Helsedirektoratets utredning med forslag til styrking av barn og unges rettssikkerhet ved tvangsbruk i psykisk helsevern

Legeforeningen har fra Helse- og omsorgsdepartementet mottatt høring av Helsedirektoratets utredning med forslag til styrking av barn og unges rettssikkerhet ved tvangsbruk i psykisk helsevern.

Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrevet for 2025 i oppdrag å utarbeide et forslag til hvordan barns rettigheter ved bruk av tvang i psykisk helsevern best kan klargjøres og styrkes innenfor dagens lovstruktur.

Helsedirektoratet foreslår blant annet:

- å samle de særlige bestemmelsene om psykisk helsehjelp til barn i et nytt kapittel 2A i psykisk helsevernloven
- at psykisk helsehjelp til barn under 16 år fortsatt bare skal kunne gjennomføres med samtykke fra foreldrene eller andre som har foreldreansvaret
- at faglig ansvarlig i tillegg skal treffe vedtak om bruk av alle gjennomføringstiltak etter psykisk helsevernloven kapittel 4
- at det utarbeides mer detaljert veiledning til tjenestene og kontrollkommisjonen om saker som gjelder barn i psykisk helsevern
- at virksomheten skal tilby veiledning til foreldre eller andre med foreldreansvaret dersom det på grunn av barnets motstand er uforsvarlig å gjennomføre helsehjelp barnet har sterkt behov for

Direktoratet foreslår i tillegg to alternative løsninger for barn mellom 12 (og yngre dersom barnets alder og modenhet taler for det) og 16 år som motsetter seg psykisk helsehjelp:

Alternativ 1

For å etablere tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern må vilkårene i psykisk helsevernloven § 3-3 være oppfylt og faglig ansvarlig må, i tillegg til samtykke fra foreldre eller andre med foreldreansvaret, treffe vedtak om tvungent vern. Kontrollkommisjonen skal overprøve vedtaket etter de samme reglene som gjelder for etablering av tvungent vern for voksne.

Alternativ 2

Samtykke fra foreldrene eller den som har foreldreansvaret skal fortsatt være det eneste grunnlaget for etablering av psykisk helsevern. Dagens ordning med at kontrollkommisjonen overprøver etableringen av psykisk helsevern videreføres. Det tydeliggjøres hvordan kontrollkommisjonene skal behandle disse sakene. Krav om godkjenning og velferdskontroll ved institusjoner for barn forskriftsfestes.

Departementet ber særlig om at høringsinstansene kommer med synspunkter på forslaget om en flytende nedre aldersgrense for å skille mellom grunnlag for tvangsbruk.

Helsedirektoratet antar at forslagene ikke vil gi økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Departementet legger til grunn at konsekvensene av regelverksendringene tas innenfor helseforetakenes gjeldende budsjетtrammer.

I utredningen foreslår direktoratet at kontrollkommisjonen skal besøke institusjoner og avdelinger der barn under 16 år har døgnopphold, minst en gang i måneden. Dette forslaget er knyttet opp mot alternativ 2 ovenfor, se også utredningen punkt 8.

Departementet gjør oppmerksom på at et tilsvarende forslag også inngår i forslaget til ny psykisk helsevern forskrift som var på alminnelig høring i vår. [Legeforeningens høringssvar kan leses på våre nettsider.](#)

Denne høringen skal behandles av sentralstyret.

Les mer på siden til [Helse- og omsorgsdepartementet.](#)

Dersom høringen virker relevant, bes det om at innspill sendes til Legeforeningen innen **3. august 2026**. Det bes om at innspillene lastes opp direkte på Legeforeningens nettsider.

Høringen finnes på [Legeforeningen.no](#) under [Legeforeningens politikk – Høringer](#)

Med hilsen

Den norske legeforening

Marlene Havn Sæther
seniorrådgiver helsepolitikk
høringskoordinator